

Farní

2 / 2024

zpravodaj

Farnost Štramberk

Ministrantský turnaj ve fotbale

V sobotu 2. března se naši ministranti ze Štramberka a Závašic zúčastnili každoročního turnaje ve fotbale, na který se kluci moc těšili. Na tomto turnaji se však nehraje jen fotbal, ale kluci jsou i zkoušeni se znalostí liturgických předmětů, liturgického oblečení, služby u oltáře a znalostí dalších, pro ministranty důležitých věcí. Proto se kluci na tuto část turnaje zodpovědně připravovali, aby byli co nejlepší.

Začátek turnaje se klukům vyvedl, jak nejlépe to šlo. V prvním zápase porazili tým Nového Jičína celkem jednoznačně 3:1. Ve druhém zápase pak po heroickém výkonu remizovali se spojeným týmem z Libhoště

a Rybího. Pak následovala teoretická zkouška, ve které kluci předvedli takřka 100% znalosti a jejich výkon byl hodnocen velmi pozitivně.

Ale po teorii se klukům na kopačky již herní pohoda a klid nevrátil a zbývající zápasy postupně prohráli. Nejprve s Lubinou (0:1), pak Starým Jičínem (0:2) a nakonec s domácím Příborem, který obhájoval, a nakonec i obhájil, titul z roku 2023 (1:3).

Nakonec tak kluci skončili celkově na šestém místě, ale ukázali, že mají bojového a týmového ducha. V teoretické části turnaje se však kluci umístili na vynikajícím druhém místě a dokázali, že se v ministrantských znalostech a ministrantské službě hodně zlepšili.

Chtěl bych tak klukům (i jejich rodičům) moc poděkovat za skvělou reprezentaci naší farnosti a popřát jim hodně úspěchů ve škole, v ministrování i v jejich dalších činnostech.

Kluci díky.

Vojta Monsport

Křížová cesta v kostele sv. Kateřiny

Dne 7. března 2024 jsme se modlili v kostele sv. Kateřiny křížovou cestu od o. Ladislava Kubíčka. Na zakoupení obrazů křížové cesty se finančně podílela celá farnost. Je škoda, aby byla opomíjená. Obrazy této křížové cesty jsou prosvětlené nadějí, kterou dnešní doba tolik potřebuje. Po křížové cestě jsme se ještě pomodlili Korunku k Božímu Milosrdenství. Všem za toto setkání díky.

Ludmila Petrášová

VELIKONOČNÍ BOHOSLUŽBY 2024

Štramberk

Závišice

23. 3.

Květná neděle

Pobožnost křížové cesty	7:45	9:30
Mše svatá	8:30	10:00

28. 3.

Zelený čtvrtek

Mše svatá	18:30	17:00
-----------	-------	-------

29. 3.

Velký pátek

Pobožnost křížové cesty	15:45	14:15
Velkopáteční obřady	16:30	15:00

30. 3.

Bílá sobota

Adorace u Božího hrobu	10:00 – 20:30	13:00 – 18:00
Velikonoční vigilie a mše sv.	20:30	18:00

31. 3.

Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

Mše svatá	8:30	10:00
-----------	------	-------

1. 4.

Pondělí Velikonoční

Mše svatá	8:30	10:00
-----------	------	-------

Příležitost k velikonoční svaté zpovědi bude ve Štramberku v sobotu **23. března od 11:30 do 13:30 hodin**, v Závišicích v sobotu **23. března od 14:15 do 15:15 hodin**.

VÝSLEDKY SBÍREK

Účel	Štramberk	Závišice
sbírka – Svatopetrský haléř	22 844,- Kč	9 881,- Kč
sbírka na potřeby farnosti – březen	13 070,- Kč	7 164,- Kč

Za vaše dary Pán Bůh zaplat'!

OTEVŘENÉ CHRÁMY 2024 – hledáme průvodce

Vážení farníci,

i letos se naše kostely zapojí do diecézního projektu Otevřené chrámy. Aby naše kostely mohly být otevřeny, je potřeba mít v nich průvodce.

Být průvodcem nevyžaduje žádné speciální schopnosti. Stačí pouze být v kostele, přivítat návštěvníky, nabídnout jim, že jim řeknete pár slov o kostele apod. Případně jim prodat magnetku nebo oplatky, pokud budou mít zájem. Pokud chodíte do školy nebo do práce, můžete si vzít například jen víkendy nebo mít službu přes týden pouze o prázdninách. Kostely budou otevřeny od května do konce října. Vše si později domluvíme na společné schůzce, která bude začátkem dubna. Určitě je možné, aby se jako průvodci zapojili i farníci ze Závišic. S každým průvodcem bude uzavřena dohoda o provedení práce. Odměna zůstala stejná jako loni 120 Kč/hodinu. Díky změnám v zákonech je od letošního roku příplatek za víkend 10 % a za svátek 100 %.

Nebudu vám nic nalhávat, občas je to náročné, když proudí desítky turistů, ale na druhou stranu zažijete i ty chvíle, kdy máte kostel "jen sami pro sebe" :-)

Kdo by měl zájem a byl ochoten se do průvodcování zapojit, kontaktujte prosím Dominika Davida **do neděle 24. března 2024.**

Dominik David

VYJÁDŘENÍ BISKUPŮ

Pastorační vyjádření České biskupské konference k deklaraci *Fiducia supplicans*

Biskupové Čech, Moravy a Slezska v rámci svého 138. plenárního zasedání schválili společné pastorační vyjádření k deklaraci Dikasteria pro nauku víry – Fiducia Supplicans. Text přinášíme níže.

Dikasterium pro nauku víry vydalo 18. prosince 2023 dokument *Fiducia supplicans* (FS), který za jistých okolností umožňuje udělovat pastorační požehnání, nikoli tedy svátostné nebo liturgické, osobám, které žijí v neregulérních partnerských vztazích.

Dokument se opírá o pravdu, že požehnání je „chválou Boha a prosbou o jeho dary“ (KKC 1671). Současně připomíná slova papeže Františka, že Kristus „je požehnáním pro celé lidstvo, požehnáním, které nás všechny spasilo. On je věčné Slovo, kterým nás Otec požehnal, když jsme ještě byli hříšníky“ (Řím 5,8)“ (FS 1).

Dokument současně jasně říká, že „jsou nepřípustné obřady a modlitby, které by mohly vyvolat zmatek mezi tím, co je pro manželství konstitutivní, a tím, co je s ním v rozporu“ (FS 4). Manželství je v dokumentu definováno jako „výlučný, trvalý a nerozlučitelný svazek mezi mužem a ženou, přirozeně otevřený plození dětí“ a současně je zde zdůrazněno, že učení církve v tomto bodě zůstává pevné.

Protože však mezi naukou a pastorcí nemůže být věčný, nebo dokonce pragmatický protiklad, neboť Kristus sám je současně učitelem a pastýřem, je třeba mít na zřeteli, aby toto požehnání nenavozovalo ani zdání toho, že neregulérní partnerské vztahy odpovídají učení církve, a tedy Boží vůli. Následující pastorační pokyny mají proto především za úkol předejít tomu, aby některé body obsažené v deklaraci působily v Božím lidu zmatek, neklid a pochybnosti.

Ten, kdo žehná lidem žijícím v neregulérních partnerských vztazích, by tedy měl mít na zřeteli následující:

- Smyslem pastoračních požehnání je snaha o spásu každého člověka, což je posláním a cílem církve.
- Před udělením požehnání musí žehnající pravdivě a úplně informovat o smyslu tohoto požehnání, jímž je prosba o vše dobré a o posilu k životu podle Boží vůle a zároveň prosba o osvobození ode všeho, co je v rozporu s evangeliem.
- Požehnání se uděluje osobám, a to tak, aby se předešlo i zdání, že jde o schvalování, legalizaci nebo postavení tohoto požehnání na úroveň svátostného manželství.
- Toto požehnání není liturgickým požehnáním, a proto se neuděluje v rámci liturgie ani v liturgickém oděvu. Současně se neuděluje před oltářem nebo na důležitém místě v posvátné budově. Nemůže být součástí civilního sňatku (FS 39).
- Požehnání má být stručné, krátké, jednoduché, tedy formou jednoduché modlitby a může být zakončené znamením kříže nad každou z osob.
- V případě, že žadatelé o požehnání nejsou srozuměni s výše uvedeným smyslem požehnání, ať jim požehnání není uděleno. Žehnající necht' zahrne tyto osoby do svých modliteb.

Máme naději, že tento otevřený a laskavý přístup církve pomůže mnoha lidem k tomu, aby hlouběji přemýšleli nad svou situací a dospěli k rozhodnutí nově vykročit do života po cestách, které jsou v souladu se zásadami evangelia.

V Praze dne 24. ledna 2024; Biskupové Čech, Moravy a Slezska

Zdroj: https://www.cirkev.cz/pastoracni-vyjadreni-ceske-biskupske-konference-k-deklaraci-fiducia-supplicans_32350

ROZHOVOR SE ŠTĚPÁNEM FILIPEM

Dokument Vatikánu o žehnání rozvedeným a stejnopohlavním párům je nejasný. To řekl exkluzivně deníku TO P. PhDr. Štěpán Filip, OP, ThD., který působí jako vyučující na Papežské univerzitě Angelicum v Římě.

18. prosince, tedy v posledním adventním týdnu roku 2023 vydal Vatikán deklaraci, která otevírá cestu ke kontroverznímu žehnání rozvedených a homosexuálních párů. Jak tuto deklaraci chápete a jak by si ji měli vysvětlit katolíci?

Ta zpráva vědomě navazuje na předchozí dokument Kongregace pro nauku víry z 22. února 2021. To byla odpověď na dotaz, zda se může žehnat homosexuálním párům. Tehdejší odpověď byla negativní. Odpověď schválil papež a udává se tam jeden velmi důležitý důvod, který vrhá na všechno náležité světlo. Je to skutečnost, že jsou určité situace, určité věci, určité osoby, které jsou nepožehnatelné, protože jsou objektivně neuspořádané, hříšné. Já jako kněz nemohu požehnat např. nevěstinci nebo dealerovi drog, tedy jeho práci. Samozřejmě pokud se na mě obrátí takový dealer jako člověk, tak mu požehnám, ale ne jako dealerovi drog, ale jako člověku. Podobně tak církev říkala, ano jednotlivým homosexuálním osobám můžeme žehnat, pokud chtějí žít podle Boží vůle. Není ale možné požehnat homosexuální svazek, protože je objektivně nesprávný.

Nová vatikánská deklarace ale mluví trochu jinak, že?

O novém dokumentu, tedy *Fiducia supplicans*, se dá obecně říci, že tam, kde Kongregace předtím řekla ne, nyní v podstatě říká ano. Je však třeba uvést, že jsou tam mnohá omezení, mnohé podmínky. Myslím, že kdyby se všechny ty podmínky, které jsou v deklaraci uvedeny, zachovávaly doslova, tak není takřka možné osobám stejného pohlaví či rozvedeným žehnat. Osobně si ale bohužel myslím, že ty podmínky zachovávány nebudou. Především ale vidím hlavní problém v tom, že je narušen určitý princip. V Itálii říkají *principi non negoziabili* – tedy principy, o kterých se nediskutuje, o kterých se nesmlouvá. Nemůžeme tedy říkat, že je dobrý sňatek mezi lidmi stejného pohlaví. Ten princip je v letošním dokumentu

narušen a může to být první krok pro další kroky, což může být nebezpečné.

Jaké je zdůvodnění žehnání rozvedeným a homosexuálům v deklaraci?

To je zajímavé, jak se to zdůvodňuje. Na jedné straně současný dokument říká, ano všechny zásady, které byly zdůrazněny, jsou zachovány na úrovni naukové tedy doktrinální, to znamená požehnání se dává trvalému svazku muže a ženy, který je otevřen pro dar dítěte. A na druhé straně jsou zde důvody pastorální, kdy za určitých podmínek je možné požehnání homosexuálním svazkům dáti. Je to velmi diskutabilní, protože pastorální praxe vychází samozřejmě z nauky. V dokumentu se uvádí rozdíl mezi liturgickým žehnáním, které je vyhrazeno jen pro manželství muže a ženy, a pak je ne-liturgické žehnání, které nemá mít charakter veřejný a které může být dáno neregulérním svazkům, tedy rozvedeným a homosexuálním svazkům. Těžko se ale vyhneme zmatení, které to vyvolá mezi lidmi.

Jak myslíte, že tuto deklaraci budou pojímat jednotliví kněží?

Na rozdíl od předchozího dokumentu z roku 2021, který byl stručný a jasný, je tento dokument mnohomluvný a nejasný, čímž je dána široká možnost výkladu. Bude záležet na vědomí a svědomí kněze, zda ho vyloží volněji a požehnání dá či ho vyloží přísněji a požehnání nedá.

Budou v této věci kněží či biskupové dále s Vatikánem jednat?

Je to třaskavá věc. Některé biskupské konference, především západoevropské ho již vítaly. Na závěr bych zdůraznil, že církve udílí Boží požehnání jako prostřednice Boha. Církve může žehnat věci, osoby a situace, které jsou schopny žehnání přijmout. Pokud jsou tam některé zlé podmínky, tak ty přijetí požehnání brání a obrazně řečeno se takové požehnání vrací k tomu, kdo ho udílel. Vnímám to tak, že se jedná o zneužití moci žehnat, tedy že se žehná něčemu, co Bůh požehnat nechce a nemůže.

Zdroj: <https://denik.to/dokument-vatikanu-o-zehnani-rozvedenym-a-steinopohlavnim-parum-je-nejasny/>

PLÁNOVANÉ AKCE

Žehnání polím, loukám a zahradám

V neděli odpoledne 28. dubna 2024 pojedje Závišicemi koňský povoz s panem farářem a kapelou. Chtěli bychom vyprosit Boží požehnání pro naši úrodu, ale i hudbou oslavit příchod jara. Kdo si bude přát, dostane posvěcený kříž, který si přenese do své zahrádky. Pojedeme-li kolem, rádi zastavíme i u VÁS!

Dejte vědět. Tel. 737 472 741

Plánovaná trasa:

1. zahájení u kostela 14 hod. (pak směr Štramberk)
2. zastávka – paní Stázka Poláchová
3. zastávka – pan Antonín Váňa
4. zastávka – pan Slávek Dostál
5. zastávka – pan Z. Vajda a T. Najzar
6. zastávka – paní Jaromíra Hajdová
7. zastávka – Sykalovi č. 359
8. zastávka – Navrátilovi (statek)
9. zastávka – paní Kuběnová Irena
10. zastávka – Gajduškovi č. 229
11. zastávka – Lichnovští (Padol)
12. zastávka – Hanzelkovi (statek)
13. zastávka – Michálkovi (u lesa)
14. zastávka – Macháčkovi (Paseky pod kapličkou)
15. zastávka – Martin Lichnovský (kravín)
16. ukončení – Jiří Bajer (rozcestí Paseky)

Výstava pohlednic a velikonočních vajíček

Přijměte pozvání na výstavu pohlednic a velikonočních vajíček od Anny Ohnůtkové. Výstava se uskuteční v muzeu **Fojtství Kopřivnice od 14. března do 14. dubna 2024.**

Velikonoční koncert - Surrexit Christus

Římskokatolická farnost Štramberk a město Štramberk vás zvou v **neděli 31. března 2024 v 16 hodin** do kostela sv. Jana Nepomuckého na velikonoční koncert Surrexit Christus.

Účinkuje smíšený pěvecký sbor Musica Priboriensis a orchestr Pavla Josefa Vejvanovského.

V programu zazní Missa Salvatoris Pavla Josefa Vejvanovského, skladba Mensa sonora Heinricha Ignaze Franze von Bibera a duchovní písně z velikonočního repertoáru tzv. Příborského kancionálu, kulturní památky ze 16. století.

Sólisté: Kateřina Thomke – soprán, Anna Škarková – alt, Jiří Šejnoha – tenor, Tomáš Horečka – bas, Kristián Stehlík – trubka, David Škařupa – trubka

Anežka Michálková – umělecká vedoucí orchestru

Blanka Hrubá – sbormistryně, dirigentka

Děkanátní bowling

Mládež děkanátu Nový Jičín zve jak mladé, tak i starší na **Děkanátní bowlingový turnaj**. Ten se uskuteční v **sobotu 27. dubna** v Orlovně v Novém Jičíně – Loučce. Registrace probíhá skrze on-line formulář, odkaz zde: <https://forms.gle/CGVjuCnLFQYCNyFv7>

Slavnostní otevření Skautského centra Trnávka

Otevření zahájíme děkovnou mší svatou
v kostele sv. Kateřiny v Trnávce v 16.00.

můžete se těšit na fotodokumentaci celého projektu,
prohlídku centra, drobné občerstvení a soutěžní kvíz.

Čeká Vás také opékání špekáčků s příjemnou
skautskou a tramskou hudbou.

25. 5. 2024

Junák - český skaut, středisko Kopřivnice, z. s.

POCHOD PRO ŽIVOT

sobota 6. dubna 2024 v Praze

Mši svatou v pražské katedrále od 11 hodin oslavuje pražský arcibiskup Mons. Jan Graubner. Kněží a ministranti jsou vítáni.

Život je pro člověka nejvzácnější dar. Nikdo si jej nedá sám. Dárce je Bůh Stvořitel, rodiče jsou jeho spolupracovníci. Je to dar, který začíná v čase, ale dosahuje do věčnosti. Je to dar nejen pro samotného člověka, ale on sám je darem pro svoji rodinu, pro své okolí, pro svět. Jako světlo zažehnuté svíce je třeba chránit, tak je třeba chránit také počínající život člověka. Toto si vzalo za svůj cíl Hnutí pro život, které se svou mnohostrannou činností snaží pomáhat, aby se už počatý člověk mohl i narodit, žít a oním darem být.

Mnoho souvislostí v této oblasti jsem si uvědomil až ve chvíli, kdy jsem se před několika lety poprvé zúčastnil pochodu pro život v Praze. Obdivuhodné množství krásných rodin s malými i většími dětmi i mnoho další sympatizantů se vydalo na pochod Prahou vydávajíc svědectví o radosti ze života. Ale až nepochopitelným způsobem se jim dostávalo z chodníků na řadě míst velmi nenávistného pokřikování, policisté a těžkooděnci je vícekrát museli chránit, případně uvolňovat cestu, aby tento průvod mohl dojít až na Václavské náměstí a pod sochou sv. Václava zakončit skvělými projevy tuto zcela pokojnou akci. Snad poprvé jsem se ocitl tváří v tvář takové zlobě a nenávisti proti životu a těm, kteří si jej váží. Pochopil jsem, že opravdu nestačí mít jen na věc správný názor, je třeba tento správný názor také dát najevo, a svým způsobem se i dokázat pokojně postavit proti těm, kteří pod rouškou falešně chápané svobody prosazují ničení počatých lidských bytostí.

Kolik bezdětných manželství čeká na možnost adoptovat dítě, pokud by nebylo možno jej vychovávat ve vlastní rodině? Člověk je člověkem od počátku svého bytí, od početí. Jak je možné, že se musí dokazovat věci zcela samozřejmé? Každá normální rodina, malými dětmi počínaje, ví, že těhotná maminka nosí v bříšku brášku nebo sestřičku svých sourozenců

a nikoli „něco“. Ale také ženy, matky je třeba podpořit, aby ten zázrak života v svém lůně mohly porodit, a nemusely podstoupit ten nešťastný zákrok ze zoufalství, zákrok, kterého ve většině případů budou až do smrti litovat.

Moc bych si přál, aby mnoho dalších pochopilo, jak důležité je chránit život.

*Mons. Antonín Basler,
světící biskup olomoucký, Katolický týdeník 10/2024*

JAN Z JENŠTEJNA A SVÁTEK NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

„Od této chvíle mne budou blahoslovit všechny pokolení“

Málo Čechů si uvědomuje, že svátek Navštívení Panny Marie, který Církev slaví každoročně 31. května (původně 2. července), je spojen s kusem české historie a pražským arcibiskupem Janem z Jenštejna. Tento se stal nástrojem Boží Prozřetelnosti, když jako mladý, sotva třicetiletý biskup míšenský zavítal roku 1378 do Prahy. V noci z 14. na 15. října toho roku měl ve věži arcibiskupského dvora v Praze strašný sen: satan, oděný biskupskými rouchy a s mitrou na hlavě, odevzdal na pokyn Kristův klíče Petrova stolce muži s tiárou, který je dychtivě přijal. Po straně této pochmurné scény se náhled objevil obrazy Madony s děťátkem uprostřed jarního kvítí. Biskup Jan, k smrti poděšen, sdělil všecko svým přátelům na dvoře arcibiskupově a předpověděl budoucí rozkol v Církvi, aby „až se to stane, uvěřili“. Za dvanáct dní poté přinesl posel zprávu o papežské roztržce. Toto bylo Janovi z Jenštejna ve vidění jasné, ale co znamenal obraz Matky Boží? Sedm let uplynulo. Kardinál a pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimi zemřel a odpovědnost za pražskou arcidiecézi spočívala plnou tíhou na bedrech jeho nástupce Jana z Jenštejna. Všemi lidskými prostředky se dal do boje za uznání římského papeže Urbana VI. proti vzdoropapeži Klementu VII. Zdá se, že vidění, které mu navždy živě utkvělo v paměti, bylo pro něj nejosobnějším a nejsilnějším důkazem

pravosti Urbanovy. V masopustě roku 1386 se mu dostalo v Roudnici nového vnuknutí, které usměrnilo jeho snahy o jednotu Církve. Tentokrát to byla jasná idea mariánského svátku, který by oslavil chvalo zpěv Matky Boží „Magnificat“ a její návštěvu u sv. Alžběty v Judských horách. Tehdy jakoby s arcibiskupových očí spadly šupiny a on začíná náhle chápat přítomnost Mariinu ve svém prvním vidění. Jeho horlivá činnost o jednotu se obrací od lidských prostředků k pomoci matky Boží. Nový svátek má být přípravou na duchovní obrození křesťanstva v době, kdy se „rozmohla nepravost a ochladla láska“, a současně projevem důvěry a oddanosti Královně, která vítězí nad všemi bludy a rozkoly. Po poradě se svými rádci a teology, kteří ho ujistili o vhodnosti nového svátku se dal sám do spisování liturgie hodin nového svátku, a dále ji nechával rozepisovat a šířit. Mezi jeho sekretáři a horlители pro svátek vyniká mistr Mikuláš Rakovník, „přeslavný básník“, jak jej nazývá Jan Hus. Nový svátek Navštívení Panny Marie měl být vyhlášen na pražském provinciálním sněmu, 16. června 1386. Poněvadž každému šlechtnému dílu se kladou do cesty překážky, ani zavedení nového mariánského svátku nebylo výjimkou. Hned na počátku vyvstali kritikové a nepřátelé. Mezi nimi nejzarputilejší – snad proto, že neměl mladého arcibiskupa příliš v lásce – starý mistr Vojtěch Raňků z Ježova, tehdy kanovník a scholastik pražské kapituly. Když ho arcibiskup Jan žádal o posudek, mistr Vojtěch podrobil myšlenku ostré kritice. Namítal, že je to novota v Církvi, že se zavádí bez souhlasu Svatého stolce a je bez teologického základu, poněvadž byl vysněn v soukromých zjeveních. Arcibiskup se přesto nedal odradit, a svátek na uvedené synodě vyhlásil (každoročně se měl slavit 28. dubna), při čemž pronesl homílii, v které vyvrátil i všechny námitky a dodal: „Neustoupím, neustanu pět svými rty chválu Marii. Ji budu velebit, Krista a Marii budu vzývat o pomoc proti nepřátelům a volat: Učiň mě hodným tě chválit, přesvatá Panno, dej mi sílu proti svým nepřátelům!“ Pražský arcibiskup totiž viděl, že je tváří v tvář tolikerým intrikám královského dvora v otázce dvou papežů bezmocný, a jako moudrý a zbožný člověk pochopil, že schizma nelze lidskými silami vymýtít. V létě 1386 vyjelo z Prahy slavné poselstvo k papeži Urbanu VI. v čele s pražským sveticím biskupem, dominikánem Václavem Applotem. Neslo s sebou žádost

pražského arcibiskupa o zavedení svátku Navštívení pro celou Církev a opis kněžské liturgie hodin svátku, složené Janem z Jenštejna. Arcibiskup ve svém listě prosil, aby „pro odstranění rozkolu, pro svornost národů, pro jednotu svaté Matky Církve, jako díkůvzdání za to, že Bůh a svatá Panna vytrhli papeže častěji z jeho strádání, a jako prosbu, aby králové sloužili Bohu“, zavedl Urban nový svátek, který by slavily všechny končiny země. Papež Urban VI. se chopil myšlenky a odevzdal spis Jenštejnovy liturgie hodin kardinálům a teologům k prozkoumání. Arcibiskup byl vyzván, aby tuto liturgii hodin rozšiřoval a vyzýval k zavedení svátku v jiných diecézích a aby vypsál papeži obsah prvního zjevení. Jan z Jenštejna rád uposlechl. Zasílal listy biskupům do Německa, Maďarska, ba i do vzdálené Anglie. Ve spojitosti s novým svátkem se začaly dít zázraky. Slepý farář ze Slatiny náhle prohlédl, jedna pražská měšťanka byla náhle uzdravena na smrtelném loži, v Římě se uzdravil klerik Hugo, který slíbil, že bude šířit nový svátek. Když nadešel den slavnosti, 28. duben 1387, zněla poprvé při mši svaté v mnoha diecézích Evropy Jenštejnova z básněná sekvence: *„Za všech hodin pějme krásu, libozvukem zpěvných hlasů, neboť slavnost sladká jest; hlasně pějme, chválu vzdejme, hlasem srdce povznášejme Matce Boží na počest.“*

Tím však nebyl boj o nový svátek zdaleka u konce. Vojtěch Raňků začal rozšiřovat po universitách i na papežské kúrii své dílo, v němž zamítal nový svátek a dotýkal se nešetrně i osoby samotného arcibiskupa. Ten byl nucen napsat plamennou řeč, a tak hájit svátek Navštívení. V závěru upozornil mistra na možnost brzké smrti, která by ho mohla osvobodit od slavení svátku s celou Církví. Mistr Vojtěch skutečně brzy potom zemřel – 15. srpna 1388, aniž se dočkal konce jednání v Římě. Tři roky uplynuly od doby, kdy byla zahájena jednání se Svatým stolcem. Odpověď však nepřicházela. Pražský arcibiskup se stával netrpělivým. Znovu žádá Urbana VI. o splnění slibu. Ten pak, po dlouhém vyjednávání, svolal na 9. dubna 1389 slavnostní konsistoř, na níž – za neobyčejné účasti kléru – prohlásil nový svátek za závazný pro celou Církev, a zároveň oznámil na rok 1390 milostivé léto a zkrátil dobu mezi dvěma svatými roky z 50 na 33 let. Mikuláš, pražský světící biskup, byl přítomen v Římě, a po

skončení slavnostní konsistoře mu papež řekl: „Řekni arcibiskupovi, že kdyby nebylo svátku Navštívení, nikdy bych nebyl vyhlásil milostivý rok. Ať se za mne modlí k Bohu“. Radostná zvěst přelétla Alpy a dostala se do Prahy, právě když Čechy slavily na konci dubna nový svátek. Pražský arcibiskup oznámil slavnou novinu duchovenstvu i věřícím z kazatelny pražského dómu. Zmocnila se ho taková radost, že uprostřed kázání propukl ve vroucí slova díky Ježíši Kristu: „Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, nikdy se ti dostatečně neodvděčím. Toto vše mi stačí, vezmi si mou duši. Nemám hromady zlata nebo stříbra, nepatří mi ani království světa, a bez tebe a tvé Matky by pro mne nebylo nic, ani nebe, ani země, ani stvoření; jen tento nový svátek, tato nová radost mne potěšila v mé prostotě ... Necht' přijme slávu dnešního svátku i svatá Matka Církev, která – bohužel – je rozdělena svévolí bludařů, neboť ustanovením tohoto svátku byly položeny nástrahy mezi hadem a ženou, mezi rozkolníkem Robertem a ženou, církví svatou, ba samotnou Pannou Marii, jež přemohla všechny bludy. Ona totiž potře jeho hlavu, ona se přimluví u Syna, aby nastal mír z její moci a aby všichni uznali jednoho, pravého a nejvyššího pastýře, našeho pána a papeže Urbana VI., abychom se stali v Církvě Boží jedno, jako je jedno s Otcem a Duchem svatým Ten, jenž je dnes podivuhodně slaven v životě Panny“. Arcibiskup zaslal papeži i kardinálům děkovné listy psané zlatým písmem se zlatými pečeti. Nový svátek se měl slavit poprvé 2. července 1389. V Římě se tak stalo s mimořádnou okázalostí. Papež byl přítomen bohoslužbám v bazilice Panny Marie Větší, které se konaly přesně podle pražského, Jenštejnem složeného officia. Mezi sloupovým nejslavnější římské mariánské svatyně, slavnostně osvětlené nesčíslnými světly voskovic, zněla poprvé jménem celé Církve vroucí prosba Jenštejnova za odvrácení rozkolu: „*Bazilika Santa Maria Maggiore v Římě Ctihodná ty Matko Krista, v níž má slast svou bédný tvor, dítě tvé ti poctu chystá, pomoz těm, jež ničí mor. Lkáme, obtíženi vinou, vůdkyni buď pro náš voj, k Tobě naše prosby plynou, s Životem nás opět spoj! Pro svou cestu v horské výše, pro dnešní pouť v širou dál, pro svůj život plný chval, překonati strasti světa, těla obtíž, Panno, přej, k tvému Synu duch ať vzlétá, to, přeslavná, Panno, dej!*“

Večer z radosti nad novým mariánským svátkem, hořely v celém Římě slavnostní ohně na počest Matky Boží. Zdálo se, že Jenštejn slaví vítězství. Dříve však než papež Urban VI. mohl vydat bulu, prikazující slavit svátek v celé Církvi 2. července, stihla jej 15. srpna 1389 smrt. Koncem roku 1390 ji („Superni benignitas“) však vydal jeho nástupce Bonifác IX. S datem své korunovace, 9. listopadu 1389. Na jaře 1390 se vypravil pražský arcibiskup s početnou poutnickou družinou z Čech na pouť k hrobům apoštolských knížat, aby získal odpustky milostivého léta. V Římě navštívil novou hlavu křesťanstva, papeže Bonifáce IX., aby s ním projednal i některé otázky týkající se svátku. Mezitím se totiž vynořila nová básnická officia k poctě svátku, sepsaná kardinálem Adamem Eastonem, bl. Rajmundem z Kapuy a dalšími. Jenštejnově severské latině se vytýkaly všelijaké vady. Autor však obhájil své básnické dílo ústně i písemně, a jeho officium se udrželo v mnoha diecézích. Arcibiskupu byla památka Navštívení Panny Marie u Alžběty tak drahá, že s ní spojoval nejslavnější okamžiky svého života. Když 2. července 1392 položil základní kámen k lodím velechrámu sv. Víta, učinil tak k poctě Navštívení Panny Marie a všech českých patronů. Tak spojil navždy tuto památku s první svatyní české země. Když se čtyři roky nato vzdal pražského arcibiskupství, zvolil opět tento svátek ke svěcení svého nástupce Olbrama ze Škvorce. Když konečně po bouřlivé pozemské pouti nadešel 17. červen 1400, „nejdůstojnější v Kristu pán a otec Jan, patriarcha alexandrijský, kdysi třetí arcibiskup pražský“, našel místo svého odpočinku v římské bazilice sv. Praxedy (obr), ve stínu jemu tak drahé svatyně Santa Maria Maggiore. Zemřel sice mimo vlast, ale nezapomněl na svůj katedrální chrám v Praze. Tam podnes hlásá slávu a památku zbožného arcibiskupa kaple Navštívení.

ŘÍM, MOJE POUTNÍ CESTA

Pokračování z minulého čísla farního zpravodaje.

Sobota 10. 11. 2023

Začátek dne oslavila mše svatá v kapli na Velehradě, po snídani jako jeden muž se celá skupina poutníků vydala městským autobusem č. 46 v doprovodu sestry Jiřiny a Pavla Davida směrem k bazilice - S. Maria Maggiore na pahorku Aeskuilin, největšímu chrámu Panny Marie v Římě. Chrám byl postaven ve 4. století. Dle legendy se v noci ze 4. na 5. srpna r. 352 papeži zjevila Panna Maria a požádala jej, aby na místě, kde najde sníh, postavit chrám. Druhý den našel zasněžený pahorek. Vstup do baziliky zajišťují čtyři portální dveře, páté jsou zazděné a otevírají se ve Svatý rok, v Milostivém létě. V kryptě pod hlavním oltářem je uložena relikvie Svatých jesliček z Betléma. Historicky zde papež Hadrián III. v roce 868 schválil slovanskou liturgii za přítomnosti Cyrila a Metoděje. Bazilika je čtvrtým papežským chrámem. I zde jsem vyplnila žádost o mši svatou.

Svatý Martin na pahorku /San Martino ai Monti/ byl původně domácím kostelem, postranní budovou Trajánových lázní. Z této doby se zachovaly zbytky nástěnných maleb a mozaik. Kostel byl přestaven v 17. století. Krypta pod oltářem ukrývá ostatky svatého Silvestra, kterého oslavujeme s končícím rokem. Zažili jsme chrám v plné kráse, byl svátek svatého Martina, probíhala slavnostní mše, zpěv věřících podbarvili hudebníci v dobových kostýmech, stali jsme se součástí oslavy svatého Martina.

Bazilika S. Prassede – za pobytu v Římě byli Cyril a Metoděj ubytováni poblíž baziliky S. Prassede v klášteře řeckých mnichů. Historicky v období raného křesťanství na místě baziliky S. Prassede byla domácí modlitebna domu senátora Pudentia. Jeho dcery Prasseda a Pudentiana hostily v domě sv. Pavla a sv. Petra. Zenonova kaple s byzantskými freskami je poutníky nazývána Rajská zahrada. Ve výklenku kaple je umístěn mramorový sloup, jedná se o sloup přivezený z Jeruzaléma, u kterého byl bičován Kristus.

Kostel s. Pudenciány patří k nejstarším kostelům, je spojený historií ranného křesťanství.

Bazilika s. Klimenta /San Clemante/ patří k nejstarším kostelům, byla postavena soukromou osobou na vlastním pozemku.

Majitel pozemku, otec papeže Klimenta, patřil do rodu Fláviovců. Ve čtvrtém století vyrostla nad modlitebnou bazilika, kterou ale zničili Normané. V roce 1084 vyrostla nad spodním kostelem nová bazilika. Spodní bazilika byla objevena převorem dominikánů, nachází se pět metrů pod horní bazilikou.

Svatý Kliment byl 4. papežem, zahynul mučednickou smrtí na Krymu. Cyril a Metoděj přenesli cestou přes Moravu ostatky svatého Klimenta do Říma. V bazilice našel svůj hrob sv. Cyril.

Bazilika svatého Petra v řetězech /S.Pietro in Vincoli/ byla postavena na antických zbytcích z doby první římské republiky 2. století př. Kr. Baziliku nechala vybudovat císařovna Eudoxiána v 5. století a do chrámu uložit řetězy, kterými byl spoután svatý Petr v jeruzalémském vězení.

Svátek svatého Petra v okovech zavedl císař Řehoř Velký.

V chrámu v mohutném pilíři je umístěn náhrobek bratrů Pollainových, slavných sochařů z Florencie.

Místem ztišení a rozjímání je klekátko pod hlavním oltářem, kde se věřící modlí před skleněnou urnou s posvátnými řetězy. Umělecký centrem pozornosti je dílo Michelangella, socha Mojžíše s výrazem tváře, která se setkala s Bohem. Po bocích Mojžíše sochy Ráchel, symbol rozjímání a Ley, symbol činného života, jsou jiných autorů. Michelangellovy sochy otroků byly převezeny do Louvre.

Po chodníku nad historickým Forum Romanum jsme došli k budově římského vězení, kde byli vězněni sv. Petr a sv. Pavel.

Čekal nás kapitolský pahorek, který byl po staletí náboženským a politickým centrem. Na jeho severním vrcholu stával hrad.

Na kapitolský pahorek se dá vystoupit krásným, pohodlným schodištěm, končícím na Kapitolském náměstí. Toto schodiště i náměstí piazza Capitoli s budovami Palazzo Conservatori a Palazzo Senatori je dílem Michelangella.

Zde se naše skupina poutníků rozdělila, ti bolaví odešli v doprovodu laskavého Pavla Davida, převážná většina se rozhodla pro Španělské schody a já jsem se stala součástí trojice, která se šla na kapitolském pahorku pomodlit k hrobu svaté Heleny do chrámu.

Panny Marie na Oltáři Nebes /Santa Maria in Aracoeli/

Z náměstí Aracoeli k hlavním dveřím chrámu vede 124 stupňů příkrého schodiště. První stoupal po schodišti tribun Cola di Rienzo, současník Karla IV.

Císař Augustus dle legendy měl na vrcholu kapitolu zjevení ženy s dítětem a dal zde postavit „oltář nebes“ /ara coeli/, chrám Prvorozenému bohu /Ara Primogeniti Dei/, když mu Tiberská Sybilla předpověděla narození Krista. Kostel Panny Marie stojí na základech chrámu bohyně Juno a na místě byzantského kláštera. Juno Moneta byla bohyně paměti, ochránkyně porodu a mateřství. V chrámu bohyně se razily mince monety, později v různých zemích daly vzniknout výrazu pro peníze. Od 9. století chrám patřil řádu benediktinů, kteří jej v roce 1250 předali založenému řádu františkánů, a ti jej přestavěli do nynější podoby a spravují jej dodnes.

Již od časného středověku byl kostel středem Říma, konaly se zde shromáždění senátorů. Chrám podpírá 22 antických sloupů, které pochází ze svatyní a paláců Fora a Palatina. Mozaiková podlaha je ze 13. století, malovaný strop z roku 1575 je dar Římanů na památku vítězství nad Turky.

Na hlavním oltáři je vzácná byzantská madona z 12. století. Uprostřed levé příčné lodi nad oltářem sv. Heleny pod osmibokým baldachýnem v porfyrové urně jsou uloženy ostatky sv. Heleny, místo vyhledávané poutníky. Tisíce díky se staletími neslo k světici, a i my jsme se poklonili památce sv. Heleny, ochránkyni věřících. V sakristii s kaplí se nachází

soška Božského dítěte, vyrobeného ze dřeva ze zahrady Getsemanské. Poslední pohledy a foto na Kapitolském náměstí a po Michelangellových schodech jsme sešli na náměstí Aracoeli a zamířily k zastávce autobusu č. 46. Autobusy v Římě mají jen u zadních dveří přístroj na označení jízdenky. Při nástupu do autobusu jsme narazili na tlačení, uměle vytvořenou mladými muži. Nastoupila jsem první a podala ruce svým spolucestujícím. Hrozilo, že zůstanou na chodníku. Byl to jen malý okamžik, ale stačil, abych přišla o mobil a brýle.

Prosila jsem o vrácení, ale dotyčný asi neuměl anglicky. Pouzdro s brýlemi se později našlo na podlaze. Zůstala jsem bez kontaktu s rodinou, která mi hlídala nemocného muže, bez kontaktu na řemeslníky, hned po návratu měla proběhnout přetavba koupelny na bezbariérovou.

Na Velehradě, na místě ranní mše, se slzami volně tekoucími po tváři, v tiché společnosti po levici s Pavlem Davidem, po pravici s Maruškou, dlouholetou starostkou vesnice Rybí a s andělskýma očima sestry Lucie před sebou jsem v mysli hledala cestu z nesnáze. Duch Svátý osvětlil Marušku. Před několika lety moje dcera jako architekt dělala pod stavební firmou projekt pro obec Rybí a Maruška měla číslo v mobilu. Přes majitele firmy jsme získali číslo na dceru. Dcera a syn již zařídili zablokování mobilu a sehnali kontakty na řemeslníky.

Pán je laskavý a neopouští nás. Den mi přinesl nová přátelství.

Neděle 11. 11. 2023

Poslední ranní mše na Velehradě byla slavnostní, tři malí ministranti v bílém, naši chlapci poutníci, asistovali knězi při mši svaté a Matěj Honeš zpěv věřících podbarvil chrámovou hudbou.

Po hojné snídani se sbalily kufry, cílem dne byla bazilika svatého Petra a návrat k domovu.

Svatý Petr byl ukřižován v období mezi 64 až 67 rokem v Neronově cirku, na jeho přání hlavou dolů. Byl pohřben do hrobu chudých (Tomba alla cappuccina). V letech 76-88 zřídil papež sv. Kleitus na hrobě vzpomínkové místo Tropaion.

V letech 155-166 bylo na posvátném místě vystavěno kruhové mauzoleum a modlitebna, která byla později vysvěcena na kapli. Při drancování Říma byly ostatky přechodně přeneseny do Katakomb, ve 3. století se vrátily zpět. V roce 324 začala výstavba Konstantinovy baziliky a v r. 329 byla vysvěcena papežem Silvestrem. Bazilika byla sídlem papeže. Zde byl v r. 800 korunován Karel Velký římským císařem.

Od roku 847 po požáru sídlo papeže bylo přeneseno do Lateránu. V roce 1499 byla vybudovaná přístupová cesta, která ve Svatém roce 1500 byla překryta mramorem.

V roce 1451 papež Mikuláš V. vydal bulu na stavbu nové baziliky. Jeho smrtí stavba byla ukončena a byla obnovena až papežem Juliem II. V té době stáli proti sobě 2 projekty, vítězil projekt Bramantův, Michelangellova pyramida byla zamítnuta. Bramant ale doporučil papeži zadat výmalbu Sixtinské kaple Michelangellovi. Z celého projektu Michelangella se realizovala jen socha Mojžíše, velký stavitel opustil Řím. Stavbu baziliky přebíral až ve věku 72 let a po 7 letech zemřel. V roce 1606 začala demolice staré baziliky, ostatky, vzácné fresky a umělecká díla byly přeneseny do nového chrámu. 1300 let od vysvěcení staré baziliky a 120 let od zahájení stavby byl papežem Urbanem VIII. v roce 1629 nový chrám vysvěcen. Původní projekt tvaru rovnoramenného kříže s centrální kopulí a 4 menšími v průběhu let se změnil, došlo k zmenšení projektu. Majestátné průčelí chrámu zdobí sochy Krista a 11 apoštolů, sochy sv. Petra a Pavla jsou umístěny u paty schodiště. Na reliéfu nad vchodem je zobrazeno předávání klíčů Kristem Petrovi. Z balkonu /loggie/ po volbě papeže v Sixtinské kapli kardinál protodiakon oznamuje výsledek a odtud Svatý otec o Velikonocích a Vánocích uděluje své apoštolské požehnání URBI et ORBI / městu a světu/. V atriu chrámu jsou sochy svatořečených papežů.

Nad vchodem je restaurovaná mozaika se staré baziliky Giottova lodička NAVICELA, symbol církve. Vstupní pátá brána, Porta santa, je zazděná, otvírá se při zahájení Milostivého léta. Všechna vstupní dveře chrámu jsou umělecká díla, páté, Brána smrti, jsou klenotem moderního umění. Před

vchodem do baziliky je okrouhlá červená porfyrová deska, kde císařové skládali přísahu věrnosti církvi a papežovi, než jim byla nad Petrovým hrobem nasazena koruna. Černá bronzová socha sv. Petra ze 13 století /jiná verze datum posouvá do 9. století/ byla po staletí obdařena doteky a polibky statisíců poutníků, které zde zanechaly stopy na pravé noze světce.

72 olejových lamp stále hoří nad hrobem 1. papeže sv. Petra.

U hlavního oltáře /confessio – oltář vyznání/ jsme poklekli při mši svaté. Na místě, kde bylo nalezeno tělo sv. Petra je umístěn obraz ze 7. století. Nad posvátným místem se tyčí baldachýn od Berminiho, jehož výška o 4 m převyšuje obelisk na náměstí. Čtyři pilíře podpírají mohutnou kopuli, v hlavicích pilířů jsou v mozaice zobrazeni čtyři evangelisté. Mozaiky přesahují v průměru 8 m, pero sv. Marka je téměř 2 m dlouhé. Kopule je korunována laternou, ze které lze pozorovat Řím z výšky.

V papežském bronzovém trůnu je uzavřena stolice z cypřišového dřeva, na které dle legendy sedával sv. Petr u senátora Pudentia. Trůn obklopují sochy čtyř učitelů sv. Augustina, sv. Ambrože, sv. Jana Zlatoústého a sv. Atanáše. Nad hrobem sv. Petra jsou uložena palia, které papež předává nově zvoleným arcibiskupům. Zpovědnice jsou označeny jménem řádu, který má místo na starosti a v jakém jazyce zpovídá. Ozdobou první kaple vpravo je Michelangellova Pietá, vytvořená v jeho 24 letech. Je jediným dílem, na které se podepsal. Do kaple Nejsvětější Svátosti, místa modlitby a ztišení, smí vstoupit jen věřící.

Český národ má v chrámu kapli sv. Václava, s mozaikou světce a sochami sv. Cyrila a Metoděje.

V Klementske kapli je pohřben sv. Řehoř Velký, který zavedl do liturgie chorální zpěv.

Ve Vatikánských kryptách /Grotte vaticane/ jsou pohřbeni papežové, kardinálové a významné osobnosti. Opustili jsme chrám a pod vlajkou České republiky jsme se stali součástí davu poutníků, kterým bylo uděleno papežské požehnání.

A pak nás čekala 18hodinová cesta domů. Pondělní poledne nás uvítalo v Novém Jičíně. V pondělí večer mi syn přivezl nový mobil se zachovalým původním číslem, v úterý kamarádi vystěhovali zařízení z koupelny a ve středu nastoupil zedník a instalatér. Bezbarierová koupelna uvítá manžela po návratu z rehabilitačního oddělení.

Dobrořečme Pánu, je milostivý.

Jana Machovská

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem autorům a spolupracovníkům, kteří se podíleli svými příspěvky na tomto farním zpravodaji. Jsou to:

o. Vladimír, Ludmila Bajerová, Martin Bajer, Eva Davidová, Dominik David, Jana Machovská, Vojtěch Monsport, Ludmila Petrášová.

Sazba: Petra Davidová

Toto číslo vyšlo v neděli 17. března 2024.

Další číslo vyjde předběžně v květnu 2024.

Pokud máte články, materiály nebo tipy, co by se mohlo ve farním zpravodaji objevit, pošlete je prosím na e-mail dominik.d@centrum.cz.